

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2020-926
Den 29. januar 2020

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 17. februar 2020

SAMLENOTAT

<u>1. Ministermøde mellem EU og Den Afrikanske Union.....</u>	<u>2</u>
<u>2. Libyen</u>	<u>4</u>

1. Ministermøde mellem EU og Den Afrikanske Union

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 17. februar 2020 forventes en drøftelse, der skal forberede udenrigsministermødet mellem EU og den Afrikanske Union (AU), der ventes afholdt i foråret 2020. Drøftelsen ligger i forlængelse af rådsdrøftelsen den 9. december 2019. EU-AU-udenrigsministermødet vil være en trædesten frem mod det senere EU-AU-topmøde, som forventes at finde sted i oktober 2020. Drøftelsen forventes også at berøre EU's bredere Afrika-politik. Herunder kan elementer i den forventede fælles meddelelse fra EU's Fælles Udenrigstjeneste og Europa-Kommissionen om EU's Afrikapolitik blive præsenteret. Hverken dato eller dagsorden for EU-AU-udenrigsministermødet er kendt på nuværende tidspunkt.

2. Baggrund

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 17. februar 2020 forventes en drøftelse, der skal forberede udenrigsministermødet mellem EU og den Afrikanske Union (AU), som forventes afholdt i foråret 2020. Drøftelsen ligger i forlængelse af rådsdrøftelsen den 9. december 2019. Mødet vil være en trædesten frem mod det EU-AU-topmøde, der forventes afholdt i oktober 2020. Hverken dato eller dagsorden for EU-AU-udenrigsministermødet er kendt på nuværende tidspunkt.

EU-AU-topmøderne afholdes hvert tredje år og udgør strategisk vigtige lejligheder til at drøfte det langvarige og tætte samarbejde mellem EU og AU, og hvordan det kan styrkes i fælles europæisk-afrikansk interesse.

Det seneste EU-AU-topmøde fandt sted i Elfenbenskysten den 29.-30. november 2017 og havde "Investeringer i unge" som overordnet tema. Der var derudover fokus på mulige løsninger af aktuelle udfordringer på områder som fred og sikkerhed, god regeringsførelse, irregulær migration og mobilitet, vækst og beskæftigelse samt klima.

Drøftelserne på rådsmødet forventes også at berøre EU's Afrikapolitik, ligesom det er muligt, at der vil blive præsenteret elementer i den forventede fælles meddelelse fra EU's Fælles Udenrigstjeneste og Europa-Kommissionen om EU's Afrikapolitik, som forventes lanceret i foråret 2020.

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 9. december 2019, hvor man drøftede EU-Afrika-forholdet, var der opbakning til en ambitiøs EU-Afrika-politik blandt medlemslandene. Herudover var der bred enighed om at bygge videre på prioriteterne fra Abidjan-topmødet i 2017 samt at give øget prioritet til håndteringen af klimaforandringer i forholdet mellem EU og Afrika.

3. Formål og indhold

Formålet er at drøfte forberedelse af det kommende EU-AU-udenrigsministermøde, der vil være en trædesten frem mod det efterfølgende EU-AU-topmøde. Rådsmødet vil også være en anledning for medlemslandene til at signalere ønsker i forhold til EU's Afrikapolitik.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Evt. opfølgende tiltag kan have økonomiske konsekvenser. Regeringen vil forholde sig nærmere hertil, når der foreligger konkrete tiltag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Ift. forberedelserne af EU-AU-udenrigsministermødet med sigte på EU-AU-topmødet forventes der bred enighed om at bygge videre på prioriteterne fra Abidjan-topmødet i 2017 samt at give øget prioritet til klimaforandringer. Herudover forventes der bred enighed blandt medlemslandene om, at EU's Afrika-politik skal være ambitiøs, aktiv og samtænkt samt være baseret på et ligeværdigt og stærkt partnerskab.

10. Regeringens generelle holdning

I forhold til forberedelsen af EU-AU-udenrigsministermødet støtter regeringen, at der bygges videre på prioriteterne fra Abidjan-topmødet i 2017 samt at der gives øget prioritet til imødegåelse af klimaforandringer. Regeringen støtter herudover en aktiv og samtænkt europæisk Afrika-politik, der komplementerer danske prioriteter i samarbejdet med Afrika, og som er baseret på et ligeværdigt og stærkt partnerskab. Regeringen arbejder for, at EU og det internationale samfund går sammen om at sikre et markant løft af Afrika med et stærkt fokus på især irregulær migration og flygtninge, herunder udvikling af et retfærdigt og humanitært asylsystem, klimaforandringer, fred og sikkerhed, befolkningstilvækst og kvinder og pigers seksuelle og reproduktive rettigheder (SRSR) samt bæredygtig økonomisk udvikling, handel og anstændige jobs.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Seneste EU-AU-udenrigsministermøde blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. december 2018 til orientering, og seneste EU-AU-topmøde blev forelagt den 8. december 2017 til orientering. EU's forhold til Afrika som overordnet strategisk drøftelse har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 6. december 2019 til orientering.

2. Libyen

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) den 17. februar 2020 ventes at drøfte den seneste udvikling i Libyen og konkrete EU-initiativer til at understøtte Berlin-processen.

2. Baggrund

Konflikten i Libyen er de seneste måneder tiltaget betragteligt og udspiller sig i dag primært mellem to grupperinger. På den ene side den internationalt anerkendte samlingsregering i Tripoli, Government of National Accord (GNA), som ledes af premierminister Fayez al-Sarraj. På den anden side den libyske oprørshær, Libyan National Army (LNA), som ledes af General Khalifa Haftar og har sin base i det østlige Libyen. Både LNA og GNA støttes militært af eksterne aktører, og konflikten har dermed udviklet sig til en stedfortræderkonflikt med potentielt store risici for Europa i form af øget spillerum for terrorisme, irregulær migration og regional ustabilitet ikke mindst ift. Sahel-regionen.

De seneste måneder er Haftars offensiv mod Tripoli eskaleret. De to parter accepterede den 12. januar en midlertidig våbenstilstand. Den 13. januar inviterede Rusland sammen med Tyrkiet parterne til forhandlinger i Moskva om en bindende våbenhvileaftale. Kun Sarraj underskrev udkastet, mens Haftar forlod forhandlingerne. Kansler Merkel har sammen med FN's særlige udsending, Ghassan Salamé, gjort en stor indsats for at mindske den internationale indblanding i Libyen-konflikten og dermed fremme indgåelse af en libysk politisk aftale faciliteret af FN. Der blev afholdt en Libyen-konference i Berlin den 19. januar med højniveau deltagelse fra P5+7 (Italien, Tyskland, Egypten, Tyrkiet, Forenede Arabiske Emirater, Congo og Algeriet) samt FN, AU, League of Arab States (LAS) og EU. Sarraj og Haftar deltog også, men mødtes ikke under konferencen. Ved konferencens afslutning blev de centrale internationale aktører blandet andet enige om at arbejde for en permanent våbenhvile (via nedsættelse af en militærkomite med repræsentanter fra hhv. GNA og LNA), efterlevelse af FN's våbenembargo samt en række elementer til fremme af en libysk politisk proces faciliteret af FN.

EU's Udenrigsrepræsentant Borrell og formanden for det Europæiske Råd Michel har vist stort engagement i forhold til at styrke EU's rolle og har igangsat udfærdigelse af forslag til, hvordan EU kan understøtte implementering af Berlin-aftalen. Det forventes, at de forslag vil skulle drøftes på udenrigsrådsmødet den 17. februar 2020. Konkretiseringen af de mulige forslag er endnu på et indledende stadie, men fokus må forventes at være, hvordan EU kan understøtte overholdelse af FN's våbenembargo og en eventuel permanent våbenhvileaftale.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den seneste udvikling i Libyen og konkrete EU-indsatser, der kan understøtte implementering af Berlin-aftalen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel EU-enighed om opbakning til Berlin-processen og til FN's bestræbelser på at fremme en politisk løsning i Libyen. EU arbejder frem mod rådsmødet på at udfærdige konkrete optioner for mulige EU-indsatser, der kan understøtte processen. Fokus ventes at være på understøttelse af overholdelse af FN's våbenembargo og af en eventuel våbenhvile.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om Berlin-processen og FN's bestræbelser på at finde en politisk løsning. Fra dansk side bakkes der op om et øget EU engagement ift. at understøtte implementering af Berlin-aftalen, men der vil skulle tages stilling til konkrete foreslåede optioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 10. maj 2019 til orientering.